

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2012 R.

WARSZAWA 2013

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

- Opracowanie publikacji:** Główny Urząd Statystyczny
Departament Handlu i Usług
- Autorzy:** Izabella Adamczyk, Magdalena Przybylska,
Barbara Różańska, Marek Sobczyk
*Wydział Gospodarki
Komunalnej i Mieszkaniowej*
- Pod kierunkiem:** Agnieszki Matulskiej-Bachury
*Zastępcy Dyrektora Departamentu
Handlu i Usług*
- Opracowanie tablic:** Centrum Informatyki Statystycznej
Zakład w Łodzi
- Projekt graficzny i wykonanie map:** Centrum Informatyki Statystycznej
Zakład w Łodzi

Publikacja dostępna na: <http://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest kolejną edycją opracowania „Infrastruktura komunalna”. Jej celem jest zapoznanie odbiorców danych z informacjami charakteryzującymi rynek usług komunalno-bytowych w Polsce w 2012 r. oraz zaprezentowanie tendencji zmian zachodzących w badanym obszarze działalności.

Opracowanie zawiera informacje o urządzeniach i usługach komunalnych w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, ciepłej, dystrybucji energii elektrycznej i gazu sieciowego oraz zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych według lokalizacji urządzeń lub miejsca świadczenia usług komunalnych dla Polski ogółem, jak również w podziale na województwa, miasta i obszary wiejskie.

W publikacji wykorzystano wyniki opracowań uzyskanych na podstawie sprawozdań statystycznych, które sporządziły podmioty prowadzące działalność w zakresie dostarczania wody i odbioru ścieków z gospodarstw domowych oraz zajmujące się zbieraniem odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, recyklingiem, dystrybucją energii elektrycznej, energii ciepłej, gazu sieciowego.

Autorzy będą wdzięczni wszystkim osobom i instytucjom za przekazanie uwag, które przyczynią się do kształtowania i wzbogacania treści kolejnych edycji tej publikacji.

*Dyrektor
Departamentu Handlu i Usług
Ewa Adach-Stankiewicz*

Warszawa, listopad 2013 r.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA.....	3
OBJAŚNIENIE ZNAKÓW UMOWNYCH.....	5
SKRÓTY.....	5
1. UWAGI METODYCZNE	6
2. PODSTAWOWE DEFINICJE	7
3. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2012 R.	10
3.1. GOSPODARKA WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA	10
3.2. GOSPODARKA ENERGETYCZNA I GAZOWNICTWO	15
3.3. GOSPODARKA CIEPLNA	17
3.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	18
4. SPIS TABLIC – ZAMIESZCZONYCH W ODDZIELNYM PLIKU W FORMACIE EXCEL	25

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW UMOWNYCH

“–“	– zjawisko nie występuje.
“0”	– zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od 0,5.
“x”	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
"w tym"	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

SKRÓTY

tys.	tysiąc
mln	milion
m	metr
m ²	metr kwadratowy
m ³	metr sześcienny
hm ³	hektometr sześcienny
km	kilometr
km ²	kilometr kwadratowy
ha	hektar
dam ³	dekametr sześcienny
kWh	kilowatogodzina
MWh	megawatogodzina
GWh	gigawatogodzina
J	dżul
kJ	kilodżul
GJ	gigadżul
TJ	teradżul
r.	rok
cd.	ciąg dalszy
dok.	dokończenie
szt.	sztuka

1. UWAGI METODYCZNE

Źródłem informacji o infrastrukturze komunalnej w 2012 r. są wyniki badań przeprowadzonych w oparciu o sprawozdawczość na formularzach M-06, M-09, SG-01 cz.3, jak również wtórne wykorzystanie danych pochodzących z badania bilansu nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych Agencji Rynku Energii S.A. w zakresie paliw i energii.

Badanie z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzone jest metodą pełną i obejmuje podmioty, których podstawową, drugorzędną lub pomocniczą działalnością jest prowadzenie wodociągów i kanalizacji lub wywóz nieczystości ciekłych.

Dane z zakresu energetyki obejmują podmioty, którym nadano koncesję na przesył i dystrybucję paliw i energii. Informacje o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej podano na podstawie dokonanych wpłat zaliczkowych przez odbiorców.

Dane o liczbie odbiorców paliw gazowych pochodzą od jednostek posiadających koncesję na sprzedaż gazu i oparte są na liczbie podpisanych umów z odbiorcami gazu z sieci.

Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy. Informacje o kotłowniach obejmują typy urządzeń kotłowych, ich moc (tj. maksymalną ilość energii cieplnej, jaką mogą wyprodukować kotły w określonej jednostce czasu), roczną produkcję oraz zainstalowane urządzenia ochrony atmosfery (ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery).

Informacje o odpadach obejmują: odpady zebrane ogółem w skali roku (w tym z gospodarstw domowych, z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych), odpady zebrane selektywnie z przeznaczeniem na recykling, odpady zdeponowane na składowiskach oraz odpady unieszkodliwione w procesach biologicznych, mechaniczno-biologicznych i termicznych. Badanie dostarczające powyższych informacji prowadzone jest metodą pełną i obejmuje podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania oraz unieszkodliwiania, jak też recyklingu odpadów komunalnych.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. ludność korzystająca z urządzeń komunalnych) przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. zużycie) – według stanu w dniu 30 VI. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. PODSTAWOWE DEFINICJE

Gospodarka komunalna – dział gospodarki narodowej, którego celem jest zaspakajanie materialno-bytowych potrzeb ludności. W Polsce do gospodarki komunalnej zalicza się przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. gospodarką wodociągowo-kanalizacyjną i ciepłą, dystrybucją paliw i energii na potrzeby gospodarstw domowych oraz gospodarką odpadami komunalnymi.

Infrastruktura komunalna – podstawowe urządzenia i instytucje usługowe niezbędne do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Wodociągi – kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Sieć magistralna – przewody doprowadzające wodę od oddalonego źródła ujęcia wody do sieci rozdzielczej.

Sieć rozdzielcza – przewody uliczne służące do rozprowadzania wody do odbiorców za pośrednictwem przyłączy do budynków i innych obiektów.

Przyłącze wodociągowe – odcinek przewodu łączący sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Zdrój uliczny – powszechnie dostępne dla ludności urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tych przewodów.

Woda dostarczona gospodarstwom domowym – ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

Woda dostarczona na cele produkcyjne – woda dostarczona przedsiębiorstwom (zakładom) przemysłowym, budowlanym, transportowym itp., tj. zakładom produkcyjnym we wszystkich działach gospodarki narodowej, niezależnie od tego czy dostarczona woda zużywana jest na cele technologiczne, czy na cele socjalno-bytowe pracowników (w znajdujących się na terenie zakładu umywalniach, łazienkach, jadalniach, stołówkach, świetlicach, budynkach biurowych itp.).

Kanalizacja – kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Sieć kanalizacyjna czynna – system kanałów krytych (podziemnych) odprowadzających ścieki z budynków innych obiektów, do odbiorników lub urządzeń do oczyszczania ścieków.

Przyłącze kanalizacyjne – odcinek przewodu łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomościach odbiorców usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku – od granicy nieruchomości.

Ścieki odprowadzone – ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych z przemysłowymi, lub mieszanina ścieków bytowych z wodami opadowymi, lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami opadowymi.

Zbiornik bezodpływowy – instalacja i urządzenie przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania.

Nieczystości ciekłe – ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

Stacja zlewna – instalacja i urządzenie, zlokalizowane przy kolektorze sieci kanalizacyjnej lub przy oczyszczalni ścieków, służące do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych pojazdami asenizacyjnymi z miejsc ich gromadzenia.

Sieć gazowa – system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Odpady biodegradowalne – odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu.

Unieszkodliwianie odpadów – procesy przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych stosowane w celu doprowadzenia odpadów do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Składowisko – obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów.

Termiczne przekształcanie odpadów – rozumie się przez to spalanie odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy termicznego przekształcania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów termicznego przekształcania odpadów są następnie spalane.

Kompostowanie odpadów – obróbka tlenowa odpadów komunalnych, które ulegają biologicznemu rozkładowi w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów w celu ich unieszkodliwiania.

Gospodarowanie odpadami – zbieranie, transportowanie, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów.

Zbieranie odpadów – gromadzenie, sortowanie lub mieszanie odpadów do celów ich transportowania.

3. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2012 R.

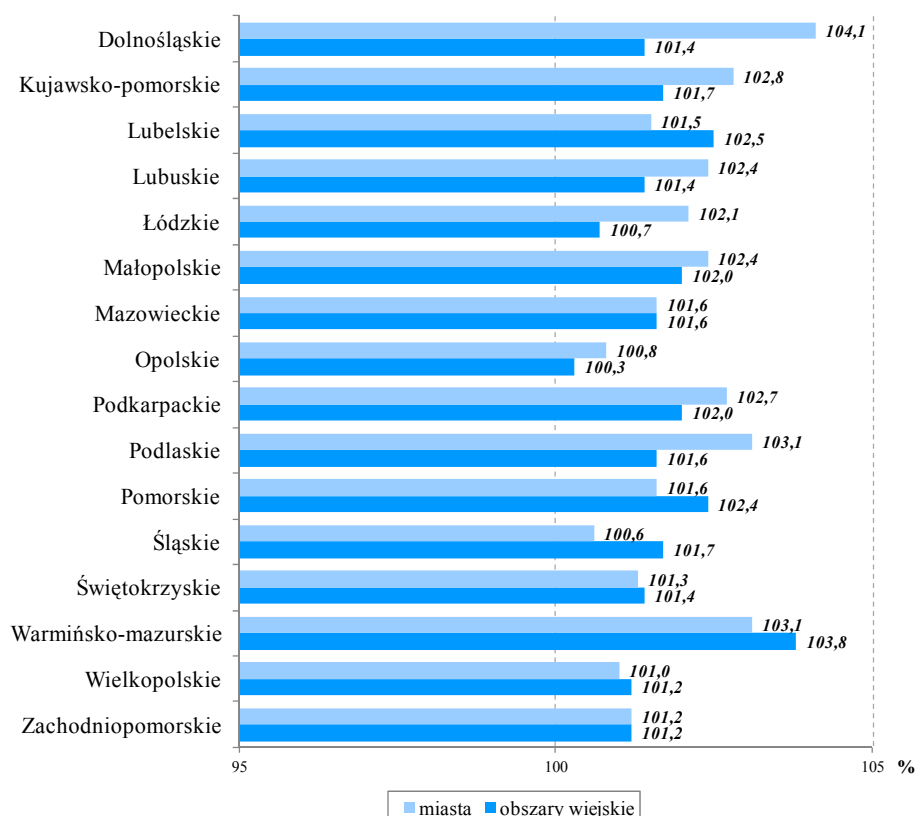
3.1. GOSPODARKA WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA

Na koniec 2012 r. sieć wodociągowa rozdzielcza wynosiła ponad 283,1 tys. km i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o prawie 2% (tj. o 4,8 tys. km). W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci [w km na 100 km²] występowało na terenach województw: śląskiego (164,6), kujawsko-pomorskiego (125,5), łódzkiego (121,8) i małopolskiego (119,0); najmniejsze na terenach województw zachodniopomorskiego (45,7) i lubuskiego (47,6).

Sieć na terenach wiejskich stanowiła prawie 78% całkowitej długości sieci w Polsce. W 2012 r. na wsi przybyło prawie 4 tys. km nowej sieci. Największym przyrostem sieci [w km] na terenach wiejskich charakteryzowały się województwa: mazowieckie (528,4), warmińsko-mazurskie (467,8), lubelskie (428,2) i kujawsko-pomorskie (333,5). W województwie opolskim, lubuskim i zachodniopomorskim przyrost kształtował się poniżej 100 km w ciągu roku.

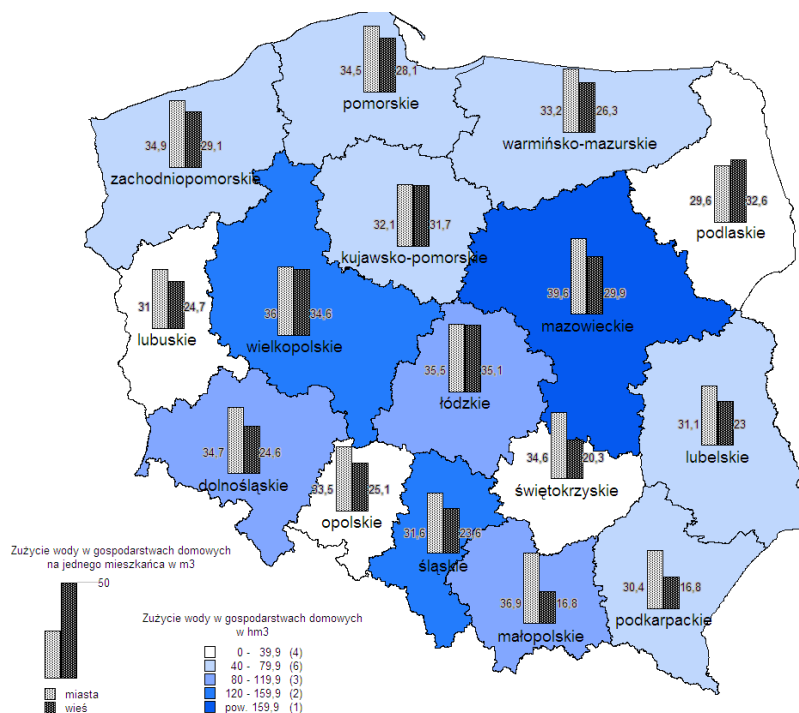
Zmiana długości sieci wodociągowej w 2012 r. [%]

[2011=100]

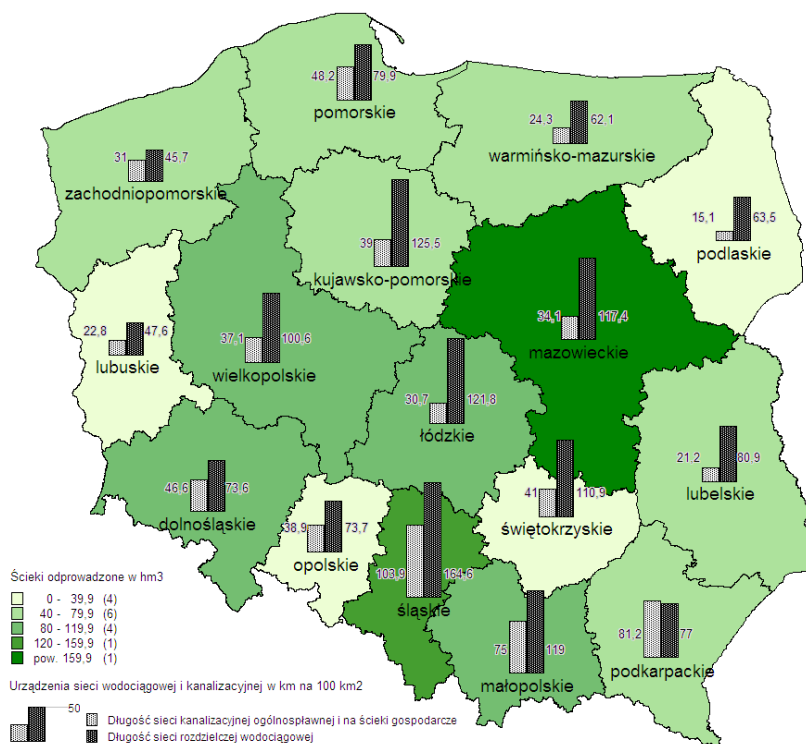
W 2012 r. największe zużycie wody [w m³] przez gospodarstwa domowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w województwach mazowieckim (36,1) i wielkopolskim (35,4), podczas gdy najmniejsze w województwach podkarpackim (22,4) i małopolskim (26,6).

Zużycie wody według województw w 2012 r.

Wskaźnik ten wahał się w miastach od 39,6 m³ w województwie mazowieckim do 29,6 m³ w podlaskim, natomiast na terenach wiejskich od 35,1 m³ w województwie łódzkim do 16,8 m³ w województwie podkarpackim.

Ścieki odprowadzone według województw w 2012 r.

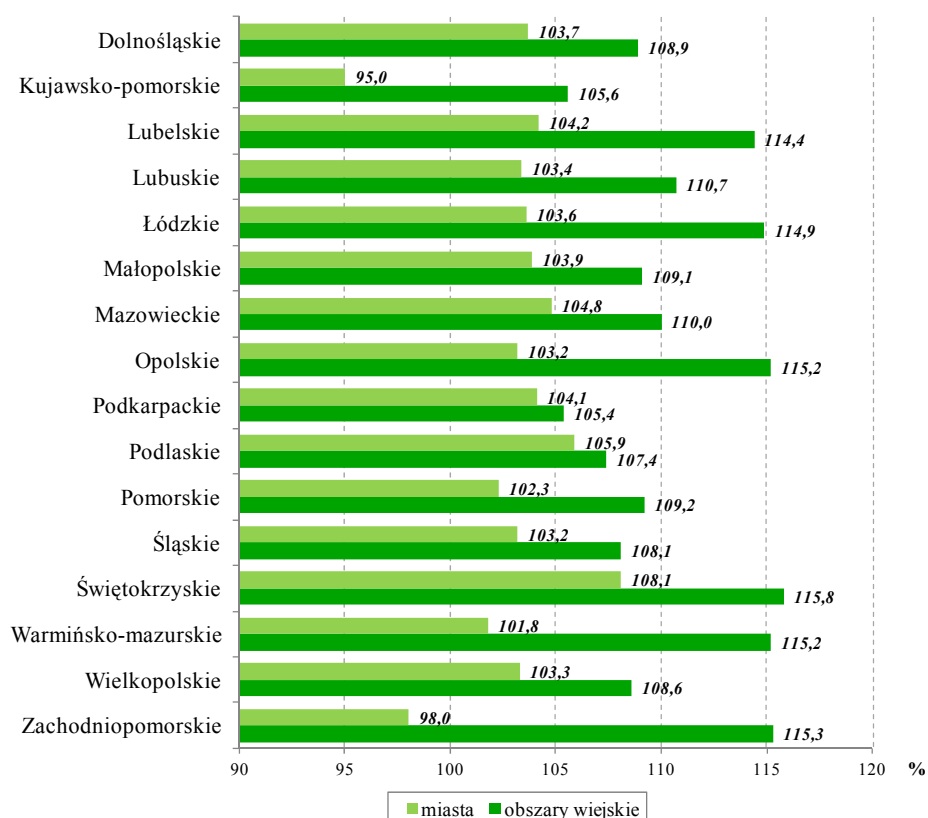

Na koniec 2012 r. długość sieci kanalizacyjnej wyniosła prawie 126 tys. km i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o prawie 7% (tj. w przybliżeniu o 8 tys. km). W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci [w km na 100 km²] występowało w województwach: śląskim (103,9), podkarpackim (81,2), małopolskim (75,0) oraz pomorskim (48,2).

W trakcie 2012 r. na terenach wiejskich przybyło ponad 6 tys. km nowej sieci (przyrost o 9,8%), a w miastach prawie 2 tys. km (tj. o 3%).

Zmiana długości sieci kanalizacyjnej w 2012 r. [%]

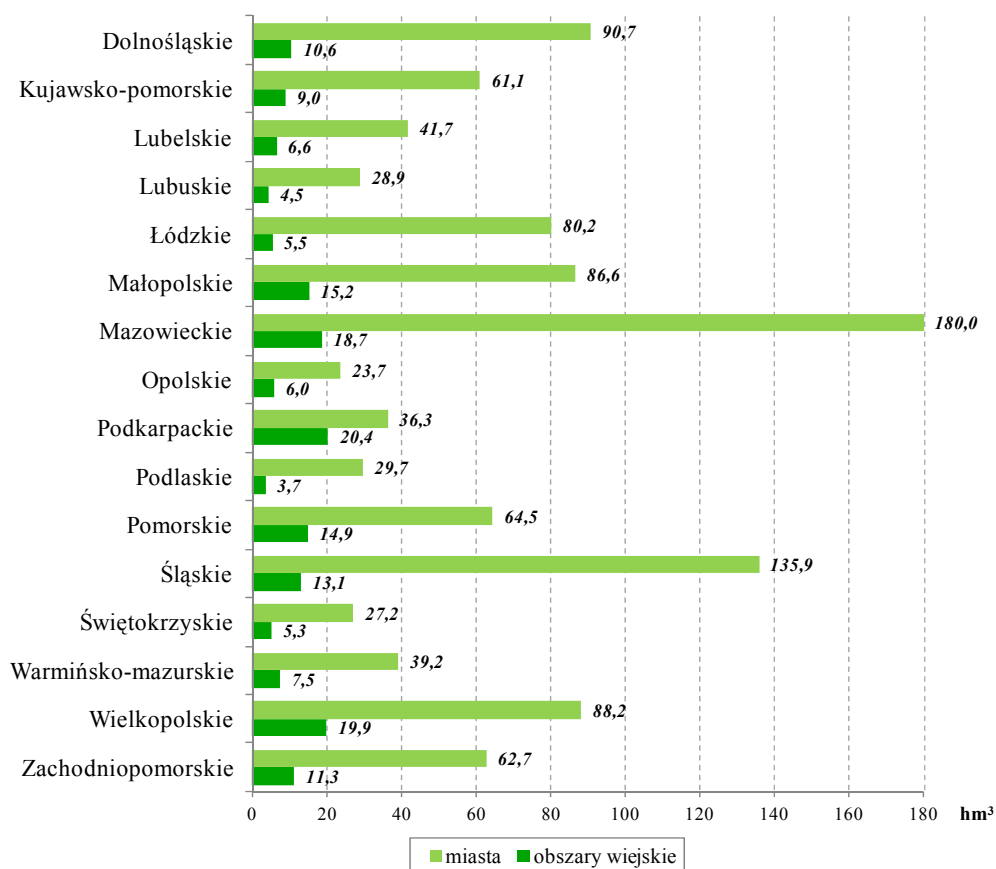
[2011=100]

Największy przyrost sieci kanalizacyjnej [w km] wystąpił w województwach mazowieckim (801,5) i małopolskim (741,2). W województwach kujawsko-pomorskim i podlaskim przyrost sieci wyniósł poniżej 190, natomiast w pozostałych województwach kształtował się powyżej 200.

Istotne różnice pomiędzy poszczególnymi województwami odnotowano w ilości odprowadzonych ścieków. Wielkości te kształtowały się od prawie 200 hm³ w województwie mazowieckim do 30 hm³ w województwie opolskim.

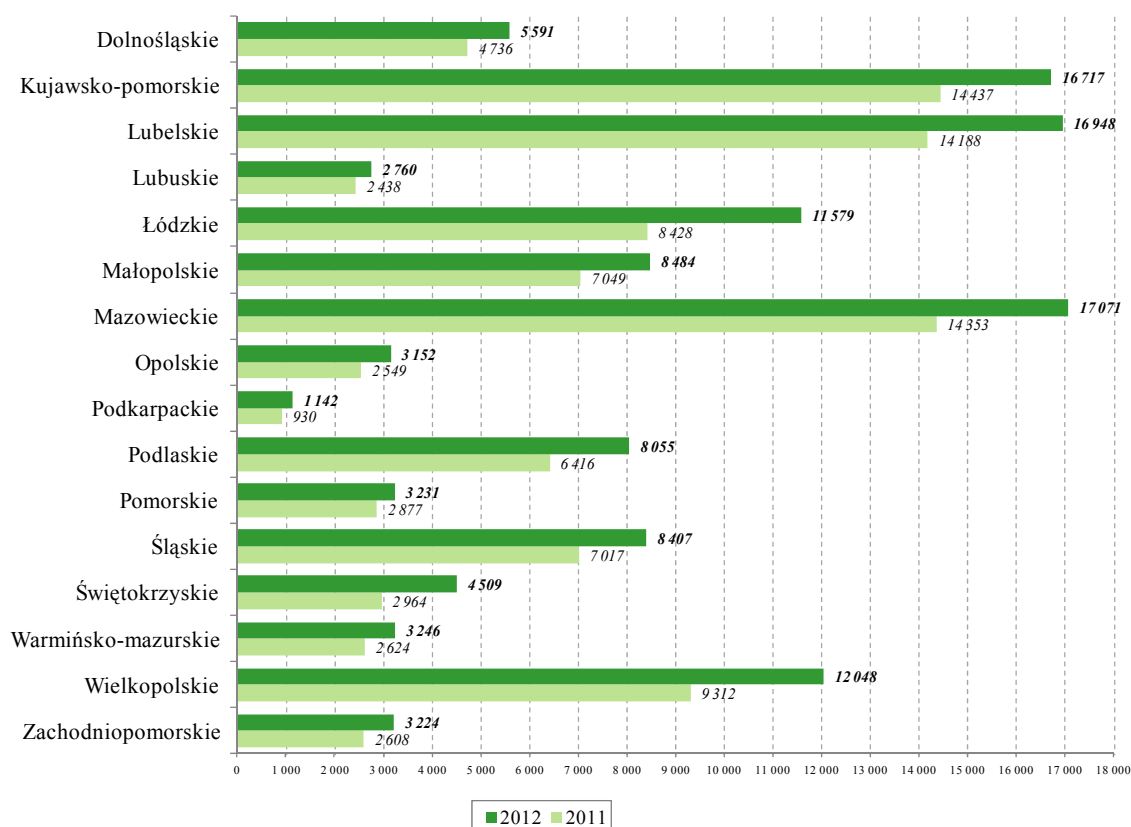
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną według województw w 2012 r. [hm³]

Z uwagi na to, że nie wszystkie budynki były podłączone do sieci kanalizacyjnej, część ścieków odprowadzana była do systemów przydomowych (zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków). Liczba zbiorników bezodpływowych, w których czasowo składowane są nieczystości ciekłe, spadła z około 2 359 tys. w 2011 r. do 2 318 tys. w 2012 r., przy wzroście liczby przydomowych oczyszczalni ścieków z około 103 tys. w 2011 r. do około 126 tys. w 2012 r. (o 22,6%).

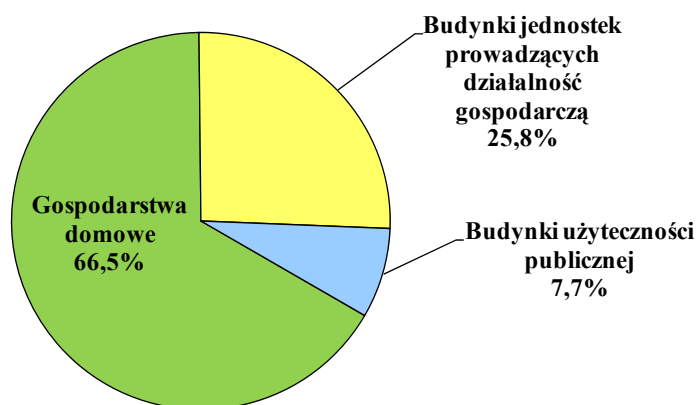
W 2012 r. 72,2% nieczystości ciekłych zostało zebranych przez przedsiębiorstwa prywatne (70,9% w 2011 r.), natomiast 27,8% przez firmy z sektora publicznego (29,8% w 2011 r.). Liczba stacji zlewnych, przyjmujących ścieki od użytkowników zbiorników bezodpływowych, wyniosła 2 234 wobec 2 196 w roku poprzednim.

Oczyszczalnie przydomowe w latach 2011-2012 [szt.]

W 2012 r. zostało zebranych około 23,8 tys. dam^3 nieczystości ciekłych, co stanowi spadek 4,3% w stosunku do poprzedniego roku. Około 66,5% zebranych nieczystości ciekłych pochodziło z gospodarstw domowych, 25,8% z budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą, a pozostałe 7,7% z budynków użyteczności publicznej (w 2011 r. odpowiednio 65,2%, 26,5% i 8,3%).

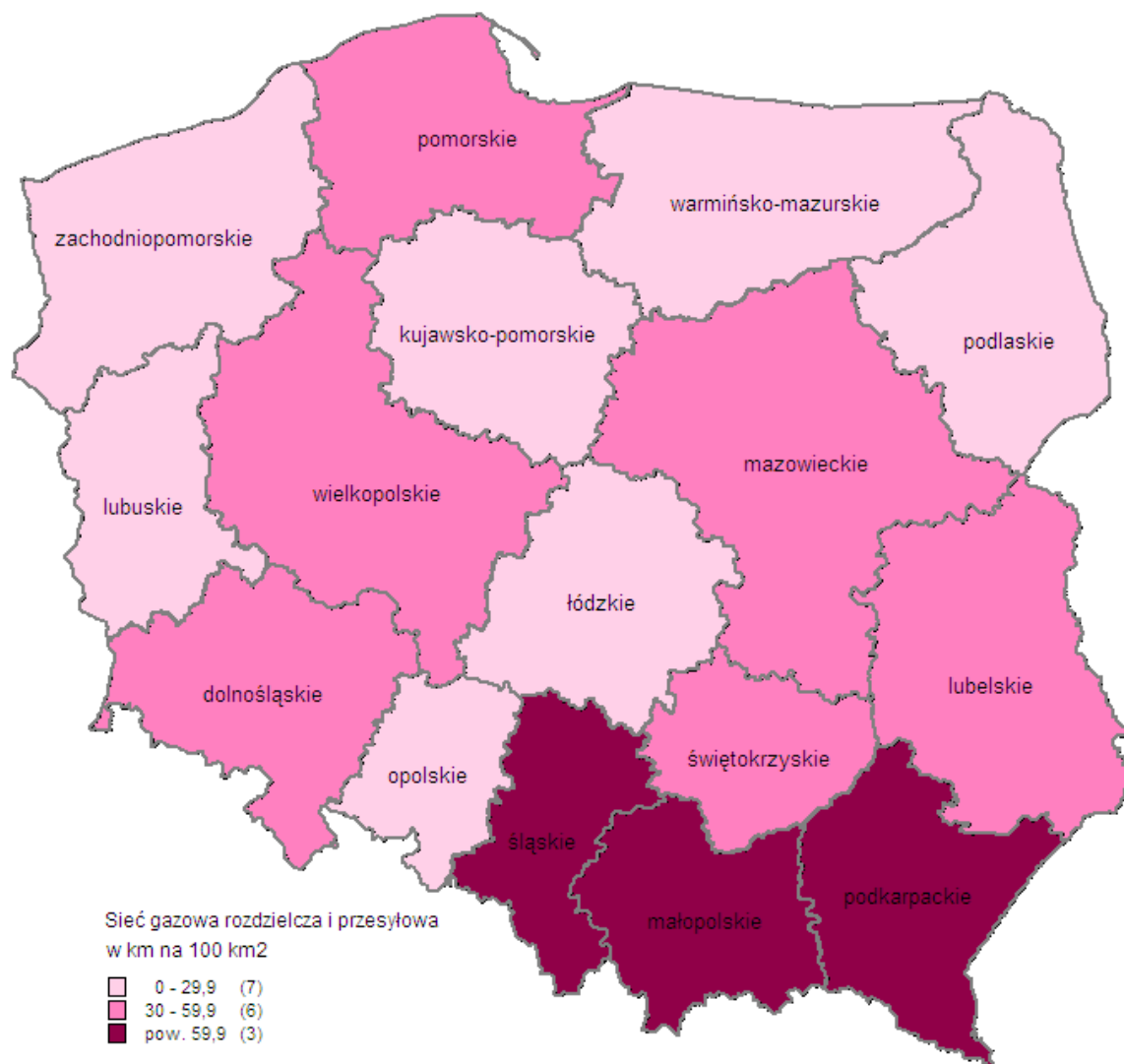
Źródła pochodzenia nieczystości ciekłych w 2012 r. [%]

3.2. GOSPODARKA ENERGETYCZNA I GAZOWNICTWO

W 2012 r. długość sieci gazowej wynosiła ponad 137 tys. km, w tym prawie 118 tys. km przypadało na sieć rozdzielczą. Największe jej zagęszczenie [w km na 100 km²] występowało na terenach województw: małopolskiego (137,7), śląskiego (120,1) i podkarpackiego (94,4), w tym w miastach 248,6 km.

Infrastruktura gazowa według województw w 2012 r.

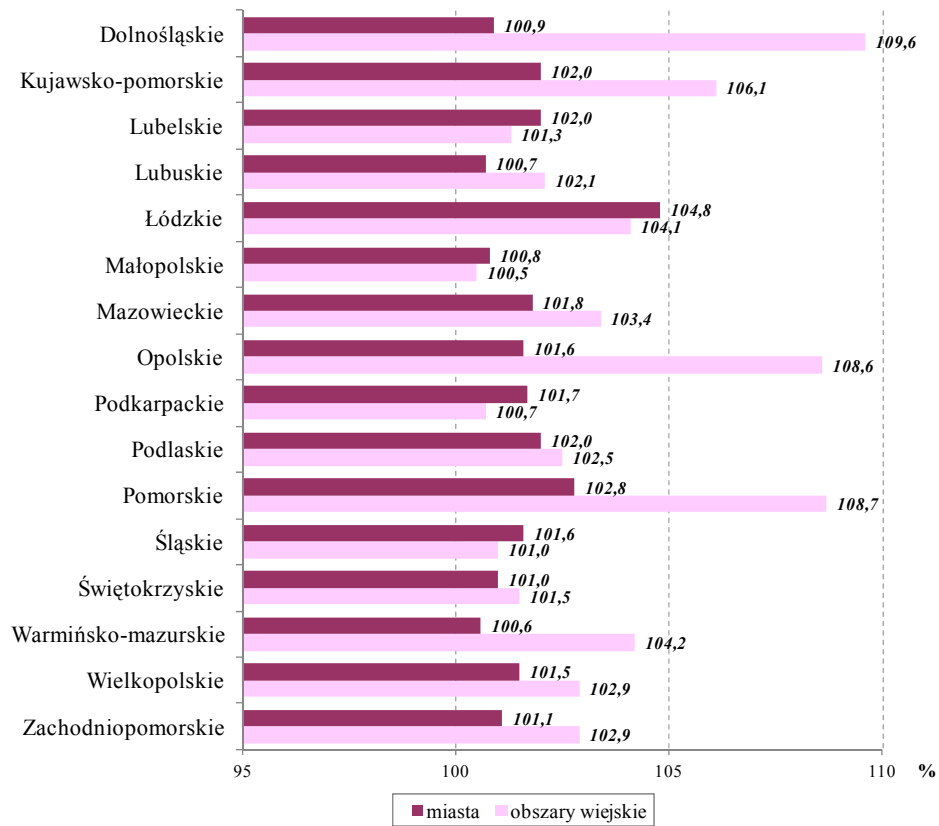

Największym przyrostem sieci gazowej rozdzielczej w stosunku do roku poprzedniego charakteryzowało się województwo mazowieckie (prawie 325 km) i wielkopolskie (250 km), natomiast w świętokrzyskim, opolskim, lubuskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim przyrost ten kształtował się poniżej 50 km.

W 2012 r. tempo rozwoju infrastruktury kształtowało się na zbliżonym poziomie w miastach (101,6%) i na obszarach wiejskich (101,9%).

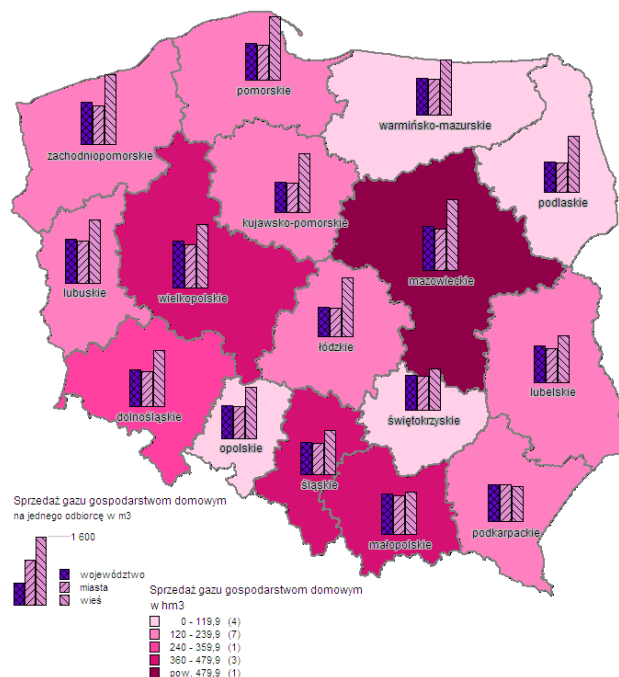
Zmiana długości sieci gazowej [rozdzielczej] w 2012 r. [%]

[2011=100]

Najwyższe zużycie gazu z sieci [w m³] przez gospodarstwa domowe (w przeliczeniu na 1 odbiorcę) odnotowano w województwie wielkopolskim (763,5), najniższe w województwie łódzkim (350,6).

Sprzedż gazu według województw w 2012 r.

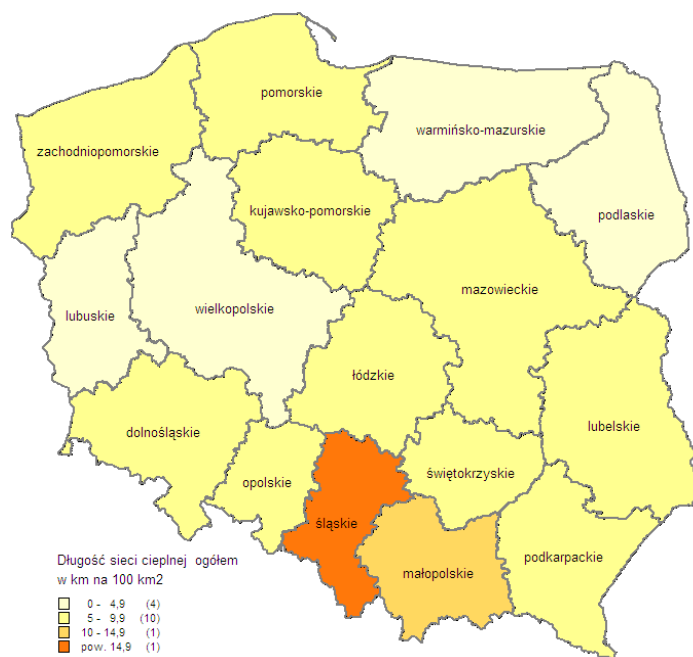

3.3. GOSPODARKA CIEPLNA

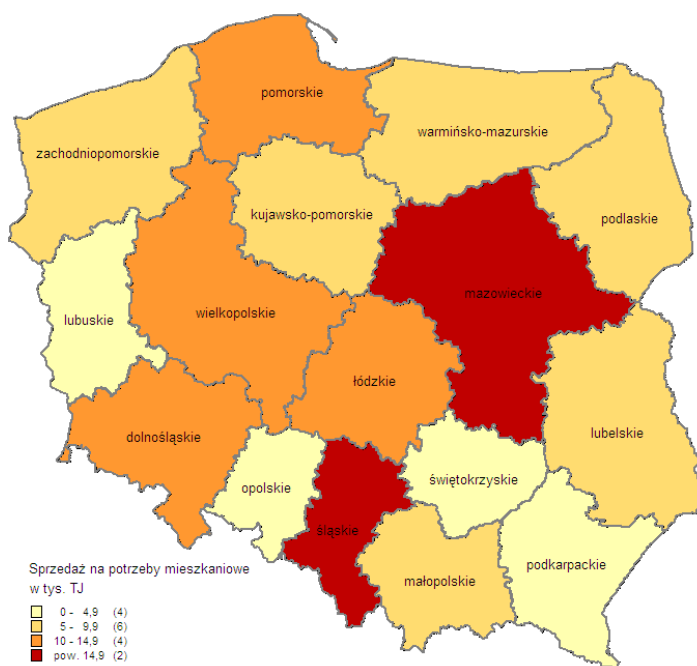
W układzie wojewódzkim największe zagęszczenie sieci ciepłej [w km na 100 km²] występowało na terenach województw: śląskiego (29,9), małopolskiego (13,1), mazowieckiego i łódzkiego (po 9,6) oraz pomorskiego (9,2), natomiast w pozostałych kształtowało się poniżej 9 km na 100 km².

Sieć ciepła według województw w 2012 r.

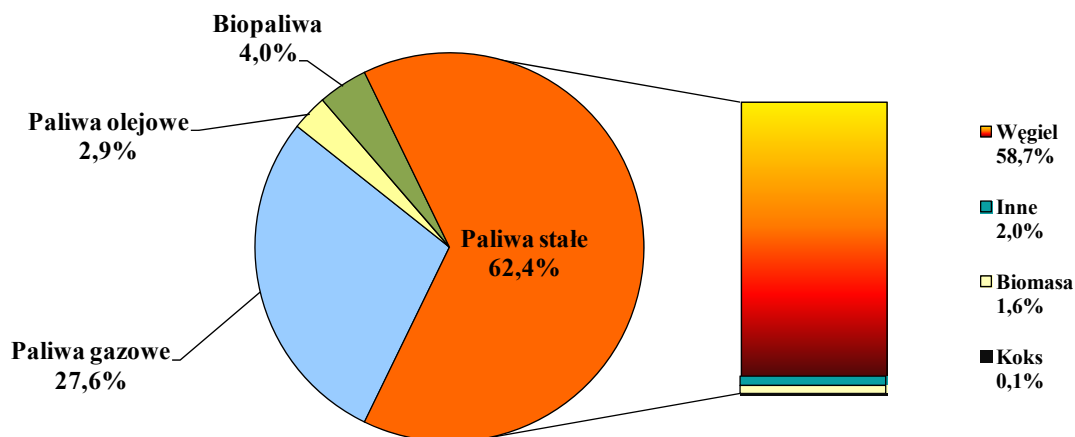
Ogółem w 2012 r. sprzedano prawie 203 469 TJ energii ciepłej, w tym na potrzeby ogrzewania mieszkań ponad 160 412 TJ. Dało to możliwość ogrzania 1 855 630 tys. m³ kubatury budynków ogółem.

Sprzedż energii ciepłej według województw w 2012 r.

Najwięcej energii cieplnej na cele grzewcze wyprodukowano przy wykorzystaniu paliwa stałego – 62,4%, w dalszej kolejności gazu ziemnego – 27,6%, biopaliwa 4,0%, a także oleju opałowego 2,9%.

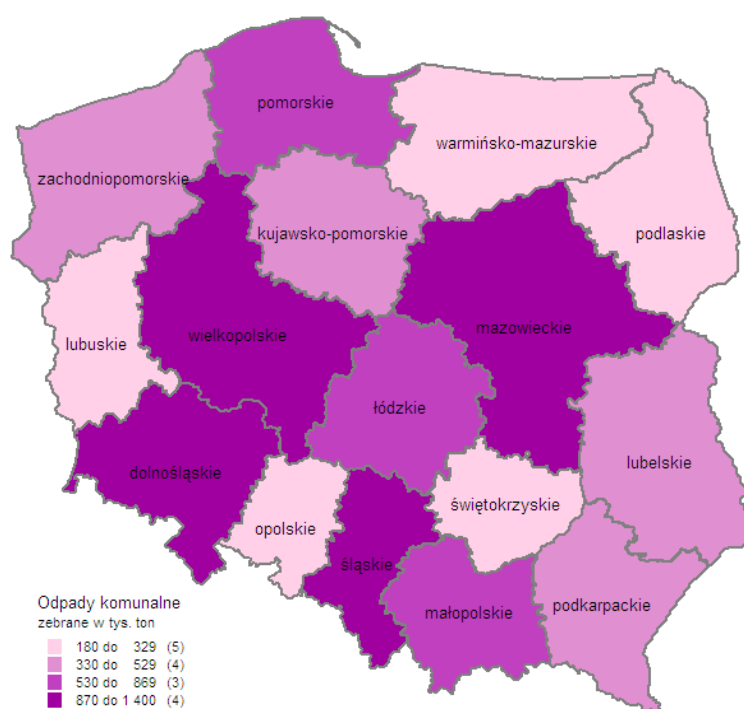
Rodzaje paliwa stosowanego do produkcji energii cieplnej na cele grzewcze w 2012 r. [%]

3.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

W 2012 r. w Polsce zebranych zostało 9 580,9 tys. ton odpadów komunalnych (w porównaniu z 2011 rokiem spadek o 2,5%). Spadła ilość odpadów wytworzonych – w 2012 r. było to 12 084,5 tys. ton, podczas gdy w roku poprzednim 12 128,8 tys. ton. Najwięcej odpadów komunalnych [w tys. ton] zebrano w województwach: mazowieckim (1 376,1), śląskim (1 351,4), wielkopolskim (933,9) i dolnośląskim (902,4), podczas gdy najmniej w województwach: świętokrzyskim (181,4), podlaskim (241,9), opolskim (247,0) i lubuskim (304,1).

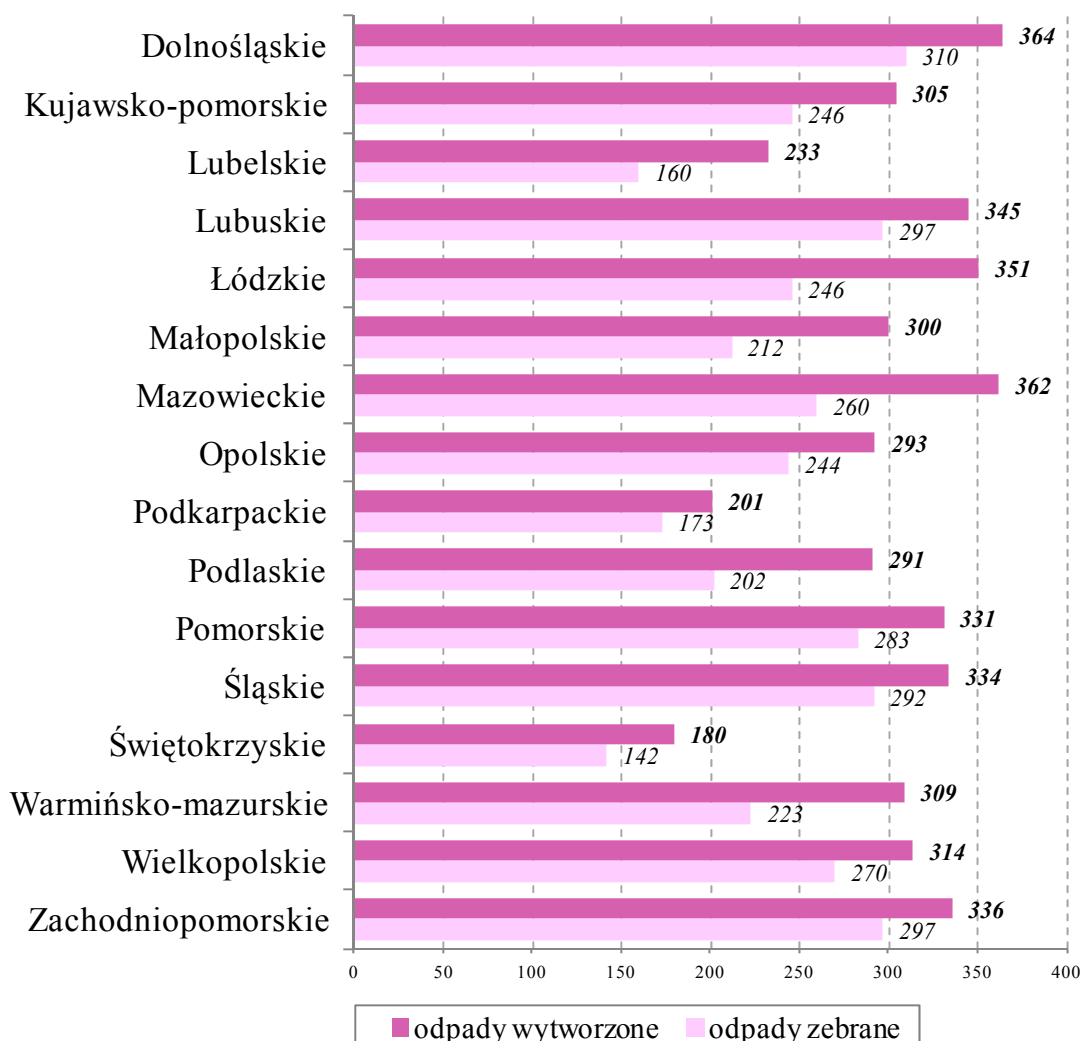
Odpady komunalne zebrane w 2012 r. według województw.

W 2012 r. 59,5% odpadów komunalnych zostało zebranych przez prywatne firmy oczyszczania (59,7% w 2011 r.), podczas gdy 40,5% przez przedsiębiorstwa z sektora publicznego (40,3% w 2011 r.).

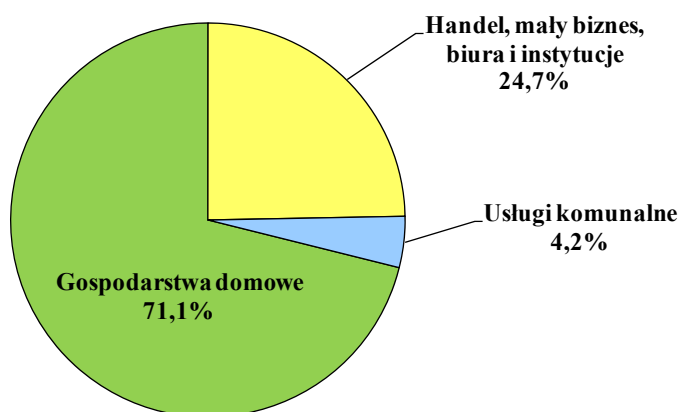
W 2012 r. na 1 mieszkańca Polski przypadało około 314 kg wytworzonych odpadów komunalnych, natomiast ilość zebranych odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie ok. 249 kg.

Odpady komunalne wytworzone i zebrane na 1 mieszkańca w 2012 r. [kg]

W 2012 r. większość (71,1%) zmieszanych odpadów komunalnych zostało zebranych z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem pochodzenia (24,7%) był handel, mały biznes, biura i instytucje. Odpady z usług komunalnych, takich jak czyszczenie ulic lub utrzymanie parków czy cmentarzy, stanowiły 4,2% ogólnej masy zebranych zmieszanych odpadów komunalnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 69,8%, 25,0% i 5,2%).

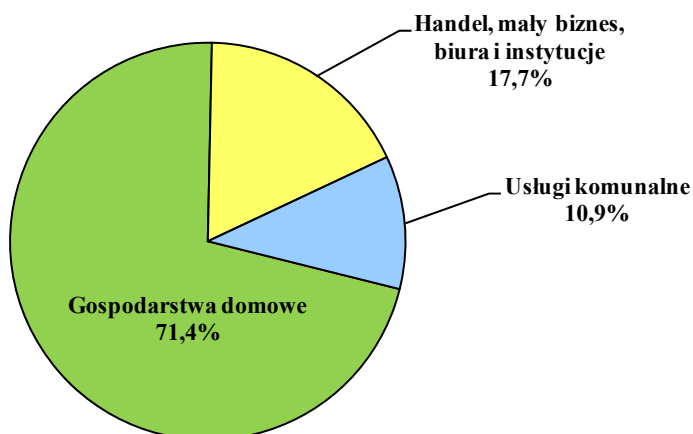
Źródła pochodzenia odpadów komunalnych zmieszanych w 2012 r. [%]

W 2012 r. selektywna zbiórka odpadów była prowadzona w 2 410 gminach, w tym odpady biodegradowalne były zbierane w 1 210 gminach, a zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w 1 307 gminach (w 2011 r. odpowiednio w 1 031 i 1 289 gminach). Na terenie 69 gmin nie była prowadzona selektywna zbiórka odpadów komunalnych (w 2011 r. na terenie 89 gmin).

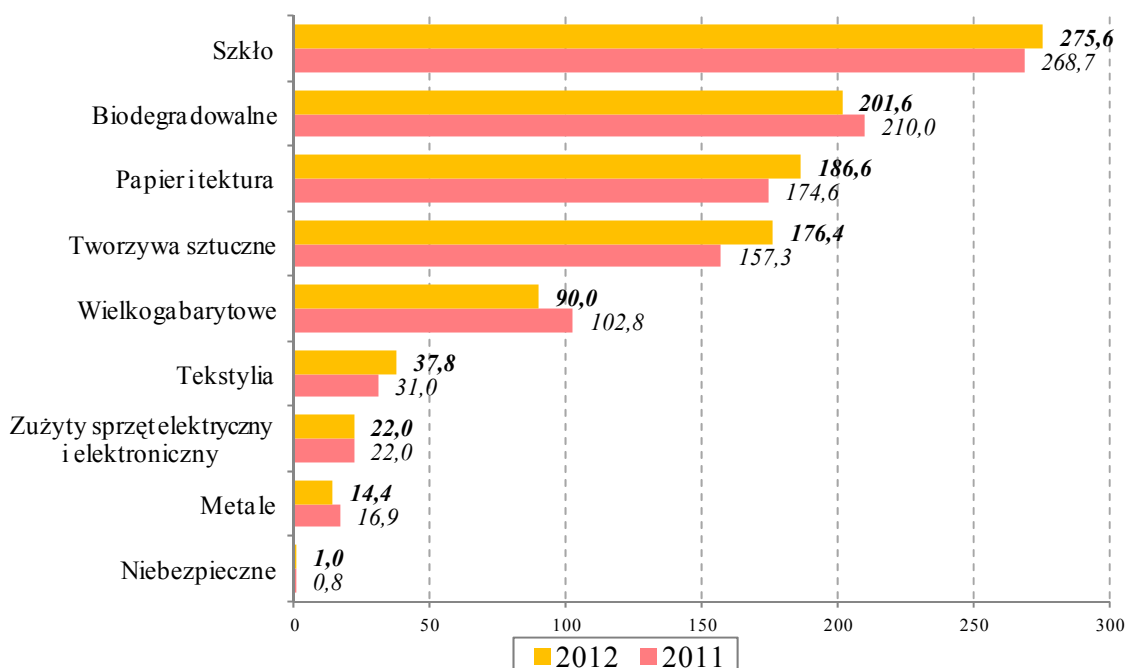
W 2012 r. najwięcej (71,4%) zebranych selektywnie odpadów komunalnych pochodziło z gospodarstw domowych (głównie odpady szklane). Odpady zebrane selektywnie z jednostek handlu, małego biznesu, biur i instytucji (głównie papier) stanowiły 17,7%. Odpady z usług komunalnych (głównie odpady biodegradowalne) to 10,9% ilości odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny. W roku poprzednim było to odpowiednio 68,3%, 17,4% i 14,3%.

Źródła pochodzenia odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2012 r. [%]

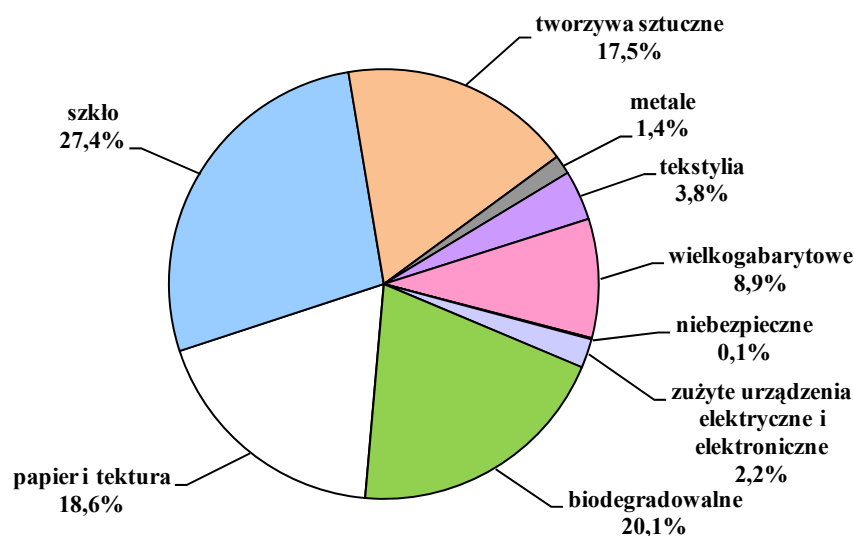
Udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych wzrósł z 10,0% w 2011 r. do 10,5% w 2012 r. Całkowita waga zebranych selektywnie odpadów wzrosła z około 984 tys. ton w 2011 r. do około 1 005 tys. ton w 2012 r.

Odpady komunalne zebrane selektywnie w latach 2011-2012 [tys. t]

W 2012 r. zebrano selektywnie z przeznaczeniem na recykling 275,6 tys. ton szkła (27,4% ogółu odpadów zebranych selektywnie). Ilość zebranego selektywnie papieru i tektury wyniosła 186,6 tys. ton (18,6%). Ilość zebranych odpadów biodegradowalnych kształtowała się na poziomie 201,6 tys. ton (20,1%), a tworzyw sztucznych wyniosła 176,4 tys. ton (17,5%). Biorąc pod uwagę najpowszechniej poddawane recyklingowi surowce, ilość zebranego selektywnie szkła wzrosła w porównaniu z 2011 r. o 2,6%, ilość papieru i tektury wzrosła o 6,9%, a tworzyw sztucznych o 12,2%. W 2012 r. zebrano około 14,4 tys. ton odpadów metali tj. o 14,9% mniej niż w 2011 r.

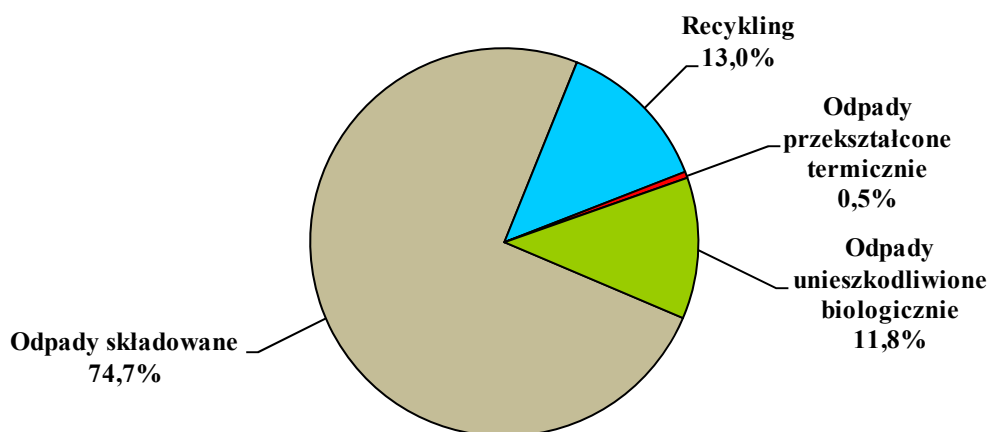
Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2012 r. [%]

Udział odpadów komunalnych umieszczonych na składowiskach w ilości odpadów zebranych zmniejszył się z 77,9% w 2011 do 74,7% w 2012 r. Natomiast faktyczna masa odpadów unieszkodliwionych w ten sposób zmniejszyła się z 7 658,6 tys. ton w 2011 r. do 7 158,2 tys. ton w 2012 r. (o 6,5%).

W 2012 r. 50,7 tys. ton odpadów komunalnych zostało przekształconych termicznie, tj. o 13,3% więcej niż w 2011 r. Nie uległ zmianie natomiast (pozostając na poziomie 0,5%) udział odpadów przekształconych termicznie w ogólnej masie zebranych odpadów komunalnych.

Gospodarka odpadami komunalnymi w 2012 r. [%]

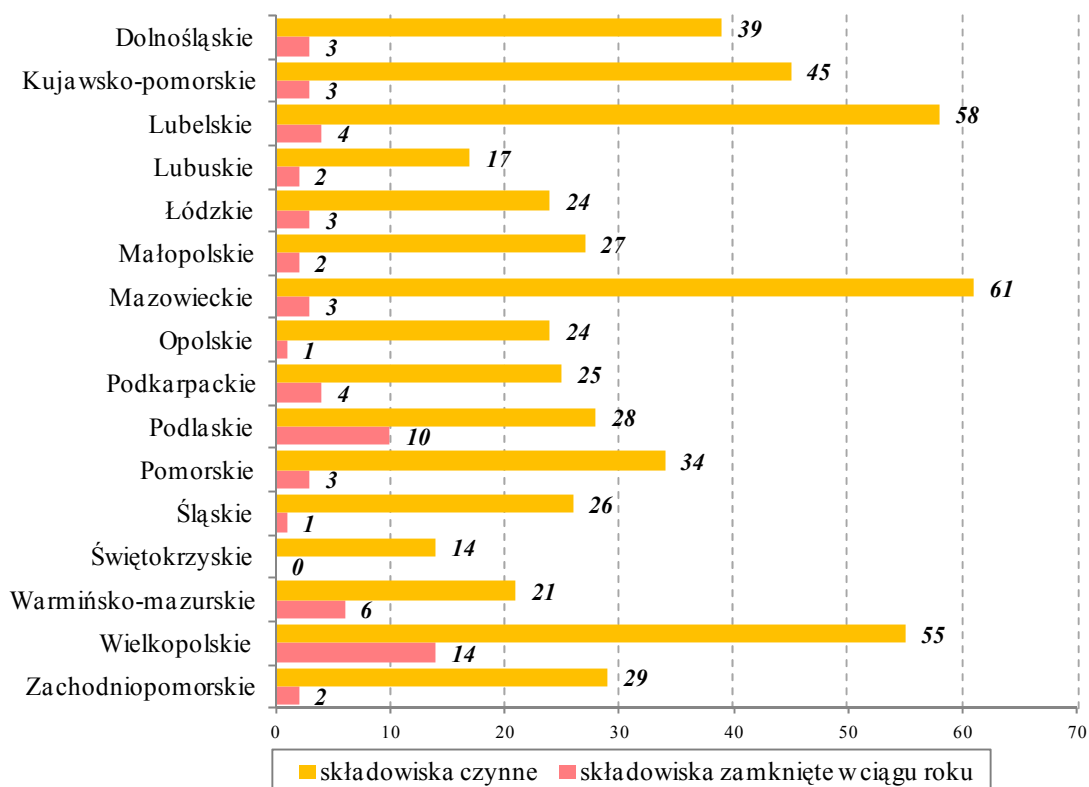

W 2012 r. około 1 128,2 tys. ton odpadów komunalnych zostało poddanych biologicznym procesom przetwarzania. Były to głównie odpady zielone z ogrodów, parków i cmentarzy, odpady z targowisk, biodegradowalne odpady kuchenne i odpady z gastronomii. W porównaniu z rokiem poprzednim udział odpadów poddanych takiej obróbce w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych wzrósł do poziomu 11,8%. Około 439,9 tys. ton surowców przeznaczonych do recyklingu zostało wysortowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych.

Na koniec 2012 r. funkcjonowało 527 czynnych kontrolowanych składowisk przyjmujących odpady komunalne. Składowiska te zajmowały łączną powierzchnię prawie 2 198 ha. W ciągu 2012 r. zamkniętych zostało 61 składowisk tego typu, o powierzchni prawie 132 ha.

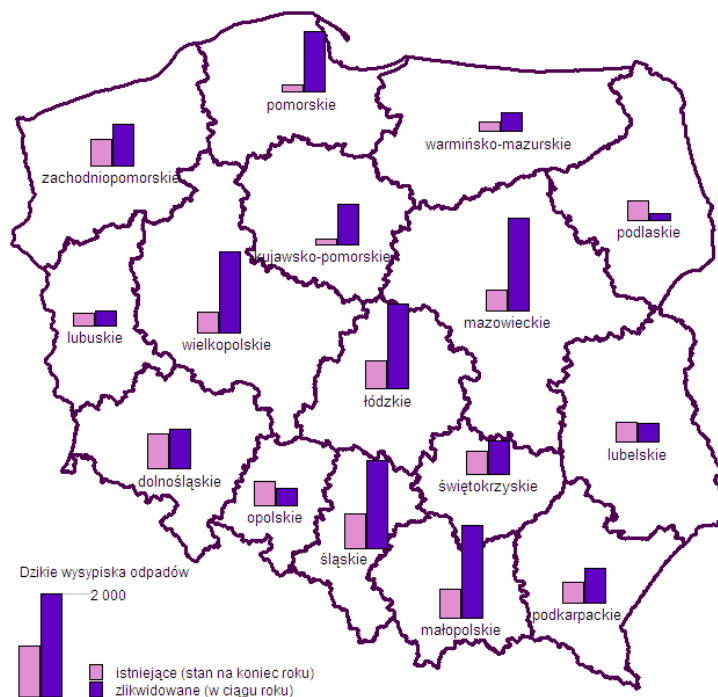
W 2012 r. wśród 430 funkcjonujących składowisk z instalacjami służącymi do odgazowywania prawie 56,7% stanowiły te, w których ujmowany gaz składowiskowy uchodził do atmosfery. Na pozostałych składowiskach ujmowany gaz był unieszkodliwiany przez spalanie bez odzysku energii (następował proces przekształcania metanu w dwutlenek węgla) lub z jej odzyskiem. W 2012 r. w wyniku unieszkodliwienia ujętego gazu składowiskowego (poprzez jego spalanie) odzyskano około 68 706 tys. MJ energii cieplnej oraz około 163 812 tys. kWh energii elektrycznej.

Składowiska czynne i zamknięte w ciągu 2012 r. [szt.]

Składowanie odpadów komunalnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych było w dalszym ciągu jednym z problemów gospodarki odpadami w Polsce. Na koniec 2012 r. w Polsce istniały 2 334 dzikie wysypiska tj. o 8,1% mniej niż w roku poprzednim.

Dzikie wysypiska odpadów w 2012 r.

Na koniec 2012 r. około 73% istniejących dzikich wysypisk zlokalizowanych było na obszarach wiejskich, podczas gdy prawie 27% w miastach. W 2011 r. było to odpowiednio 75% i 25%. Liczba dzikich wysypisk istniejących w miastach na koniec 2012 r. spadła o 0,6%, a na obszarach wiejskich spadła o 10,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Do terenów najczęściej dotkniętych dzikim składowaniem należały miejsca w pobliżu zakładów gospodarki odpadami, nieużytki, pobocza dróg, boczne drogi, tereny prywatne (szczególnie na obrzeżach miast) i ciek wodne. W ciągu 2012 r. zlikwidowane zostały w Polsce 10 623 takie wysypiska, z czego 83,1% w miastach, a 16,9% na obszarach wiejskich. W porównaniu z rokiem poprzednim, ogólna liczba zlikwidowanych nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych spadła o około 19,5% (w miastach był to spadek o 21,8%, natomiast na obszarach wiejskich spadek o 6%). Podczas likwidacji dzikich wysypisk zebrano prawie 85 tys. ton odpadów komunalnych, z czego 91,3% w miastach, a pozostałe 8,7% na obszarach wiejskich.

4. SPIS TABLIC – ZAMIESZCZONYCH W ODDZIELNYM PLIKU W FORMACIE EXCEL

1. WAŻNIEJSZE DANE O INFRASTRUKTURZE KOMUNALNEJ W LATACH 2005, 2010 – 2012
2. URZĄDZENIA KOMUNALNE
3. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z URZĄDZEŃ KOMUNALNYCH
4. WODOCIĄGI I KANALIZACJA BĘDĄCA W ZARZĄDZIE BĄDŹ ADMINISTRACJI JEDNOSTEK SPRAWOZDAWCZYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI
5. URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE
6. URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE W LATACH 2005, 2010 – 2012
7. ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
8. ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI JEDNOSTEK DOSTARCZAJĄCYCH WODĘ
9. URZĄDZENIA KANALIZACYJNE
10. URZĄDZENIA KANALIZACYJNE W LATACH 2005, 2010 – 2012
11. EKSPLOATACJA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI
12. GROMADZENIE NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH
13. NIECZYSTOŚCI CIEKŁE WYWIEZIONE DO OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
14. ODBIORCY I ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
15. SIEĆ GAZOWA
16. PRZYŁĄCZA I ODBIORCY GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
17. ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
18. OGRZEWNICTWO WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI
19. SPRZEDAŻ ENERGII CIEPLNEJ W GJ NA CELE KOMUNALNO-BYTOWE
20. KOTŁOWNIE I SIEĆ CIEPLNA
21. KUBATURA BUDYNKÓW OGRZEWANYCH CENTRALNIE
22. CHARAKTERYSTYKA KOTŁÓW CIEPLNYCH WEDŁUG TYPÓW
23. URZĄDZENIA CHRONIĄCE ATMOSFERĘ PRZED EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ ZAINSTALOWANE W KOTŁOWNIACH
24. OCZYSZCZANIE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI
25. GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI
26. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE I WYTWORZONE W KG NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2005, 2010 – 2012
27. ZEBRANE ODPADY KOMUNALNE ZMIESZANE
28. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE
29. METODY UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
30. SKŁADOWISKA KONTROLOWANE
31. ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK KONTROLOWANYCH
32. MIEJSCA DEPONOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
33. SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW KOMUNALNYCH W GMINACH